

Forvaltningsrevisjonsrapport Midtre Gauldal sykehjem

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Midtre Gauldal kommune

Møtedato

09.03.2017

Saknr

02/17

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 16/65 - 5

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport vedr. Midtre Gauldal sykehjem til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å:
 - Utarbeide felles rutiner for vurdering av samtykkekompetanse og bruk av tvang, samt sikre at alle ansatte gis tilstrekkelig opplæring og kompetanse i reglene om samtykkekompetanse og bruk av tvang.
 - Utarbeide felles rutiner eller retningslinjer for hvordan brukere skal gis medvirkning i sin hverdag.
 - Innføre et godt fungerende system for involvering av pårørende i spørsmål som gjelder tilbudet til brukerne.
 - Etablere et godt fungerende system for intern kontroll, med skriftlige rutiner på alle områder på sykehjemmet.
 - Etablere et godt fungerende avvikssystem, samt å gi ansatte en felles forståelse for hva som skal registreres som avvik.
 - Bruke avvikssystemet til å føre kontroll med områder der det er risiko for brudd på regelverk og rutiner.
 - Sette kompetanseutviklingen mer i system.
 - Kartlegge årsakene til sykefraværet på en systematisk måte, samt å sette i verk treffende forebyggingstiltak.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan punktene er fulgt opp innen 30. august 2017.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport Midtre Gauldal sykehjem

Saksutredning

Sykehjem er en boform for de som har behov for døgnkontinuerlig omsorg og pleie. Kommunen har en lovmessig plikt til å yte tjenester der brukeren er helt avhengig av hjelp. De som ikke kan ha omsorg for seg selv eller som er helt avhengig av praktisk eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, har krav på hjelp.

På kontrollutvalgets møte 2. juni bestilte utvalget en forvaltningsrevisjon med fokus på Midtre Gauldal sykehjem. Ferdig rapport ble levert kontrollutvalgets sekretariat 23. januar 2017.

Forvaltningsrevisjonen viser at Midtre Gauldal sykehjem per høsten 2016 har store utfordringer på flere områder.

Revisjon Midt-Norge IKS har formulert følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Er det tilstrekkelig medvirkning fra brukere og pårørende ved Midtre Gauldal sykehjem?
2. Hvilke mulige forklaringer ser kommunen selv på sykefraværet ved enheten, og hva gjør ledelsen for å forebygge og følge det opp?
3. Drives Midtre Gauldal sykehjem i tråd med regelverket på utvalgte områder?

- Internkontroll
- Avvikssystem
- Dokumentasjon
- Kompetanse
- Legemiddelhåndtering

Revisjonens konklusjon

Er det tilstrekkelig medvirkning fra brukere og pårørende ved Midtre Gauldal sykehjem?

Revisors konklusjon er at det ikke er tilstrekkelig medvirkning fra brukere og pårørende ved sykehjemmet. Både bruker- og pårørendemedvirkning er i alt for liten grad satt i system. Det er store sprik i ansattes syn på hva brukermedvirkning skal være, og vi ser med bekymring på enkelte holdninger knyttet til brukernes manglende rett til medbestemmelse.

Sykehjemmet har ikke rutiner for vurdering av samtykkekompetanse og bruk av tvang, og revisjonen er svært kritisk til deler av den praksisen de har avdekket. Revisor mener det er grunn til å fastslå at det foreligger ulovlig bruk av tvang i flere situasjoner, som sykehjemmet må rydde opp i.

Hva kan forklare sykefraværet ved enheten, og hva gjør ledelsen for å forebygge og følge det opp?

Revisors undersøkelser tyder på at sykefraværet skyldes en rekke ulike årsaker. Ledelsen bør sikre en mer systematisk tilnærming til forebyggingsarbeidet.

Oppfølgingen av sykmeldte ser i hovedsak ut til å være i tråd med regelverk.

Drives Midtre Gauldal sykehjem i tråd med regelverket på utvalgte områder?

Midtre Gauldal sykehjem har til dels store avvik fra krav i regelverk. Det er svært alvorlig at sykehjemmet ikke har etablert et system for intern kontroll, og sykehjemmet mangler skriftlige rutiner på flere områder. Avvikssystemet fungerer etter revisors vurdering dårlig, og brukes ikke til å føre kontroll med områder der det er risiko for brudd på regelverk og rutiner.

Legemiddelhåndteringen ved sykehjemmet ser derimot ut til å skje i ordnede former, og i hovedsak i tråd med lov og regelverk.

Revisors anbefalinger:

Revisor har ikke kommet med direkte anbefalinger i sin rapport, men det fremgår en del vurderinger i rapporten som kontrollutvalgets sekretariat synes er av en så viktig karakter at de bør følges opp av rådmannen.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anser forvaltningsrevisjonsrapporten vedr. Midtre Gauldal sykehjem for å gi nyttig informasjon og den signaliserer punkter kommunen må ha fokus på i det videre arbeidet.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om å be rådmannen følge opp vurderinger revisor har gjort i rapporten på følgende områder:

Medvirkning fra brukere og pårørende:

Revisor mener at det har vært en alt for lite systematisk tilnærming til

brukermedvirkningen. Det er en stor mangel at det ikke finnes felles rutiner eller retningslinjer for hvordan brukere skal gis medvirkning på sin hverdag. Etter revisors vurdering må sykehjemmet jobbe for å skape en felles forståelse for hva brukermedvirkning skal være, og sikre at alle ansatte er innforstått med dette.

Samtykkekompetanse og bruk av tvang

Revisor er også svært kritisk til at det mangler felles rutiner for vurdering av samtykkekompetanse og bruk av tvang.

Revisor er kritisk til at det ser ut til å være en manglende bevissthet om grensene for bruk av tvang blant mange ansatte.

Det er stort behov for både å arbeide med rutiner og opplæring, og bevisstgjøring av ansatte om hva som er bruk av tvang.

Sykefravær

Det er bekymringsfullt at langtidssykefraværet ser ut til å øke mye.

Midtre Gauldal kommune er langt unna målet om et jobbnærvær på 95 %, og at det må jobbes godt for å nå det nye målet om sykefravær på mindre enn 10 %. Deler av ledelsen knytter høye fraværstall til en manglende *nærværskultur* blant de ansatte, mens de ansatte trekker fram arbeidsbelastningen som den viktigste årsaken.

Revisors vurdering er at arbeidet med sykefravær i for liten grad har vært preget av en systematisk tilnærming, med klare mål å jobbe etter. Kunnskap om årsaker til sykefravær er en helt nødvendig forutsetning for å kunne sette i verk treffende forebyggingstiltak.

Intern kontroll

Det er en stor mangel at sykehjemmet ikke har noe system for intern kontroll. Etter revisors vurdering mangler et overordnet system som kan sikre at sykehjemmet drives i tråd med lover og regler.

Sykehjemmet har videre for lite rutiner og prosedyrebeskrivelser, og det er en mangel at de som finnes ikke er samlet og digitalisert, men kun finnes i permer rundt omkring på sykehjemmet.

Revisor mener at sykehjemmets avvikssystem er for dårlig, og at det uansett ikke brukes godt nok. Det er grunn til å stille spørsmål om i hvilken grad avvikssystemet i hele tatt fungerer, slik at man per i dag kan bruke de registrerte avvikene til å føre kontroll med sykehjemmets drift

Kompetanse og kompetansehevingstiltak

Midtre Gauldal sykehjem har god dekning av formalkompetanse, blant annet med god sykepleierdekning. Sykehjemmet må vedlikeholde og bygge videre på kompetansen, det må jobbes for å sette kompetanseutviklingen mer i system.